

บทที่ 4

ดัชนีปริวจเจกซึ่งทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ

องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการสนทนากัน ก็คือ เนื้อเรื่องหรือเรื่องราวที่สนทนา บุคคลจะสื่อความหมายของเรื่องราวที่สนทนาโดยใช้รูปภาษาประเภทต่างๆมาร้อยเรียงเข้าด้วยกันเป็นถ้อยคำ ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นแก่นความ(topic) และส่วนที่เป็นเนื้อหา(comment) มีการเชื่อมโยงเนื้อความและแก่นความต่อเนื่องกันไปในระหว่างการสนทนา ทำให้เกิดเอกภาพของปริวจเจก(discourse coherence)

ระนาบโครงสร้างเนื้อความ เป็นองค์ประกอบของปริวจเจกซึ่งเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือเรื่องราวในการสนทนาดังกล่าวมานี้ มีองค์ประกอบย่อย 2 ส่วน ได้แก่ การเชื่อมโยงความ(cohesion) และ การจัดโครงสร้างความ(information structuring) ซึ่งประกอบด้วยแก่นความและเนื้อหา

จากการศึกษาข้อมูลการสนทนา พบว่ามีดัชนีปริวจเจกที่ทำหน้าที่หลักในการเชื่อมโยงความ 15 ดัชนี และแสดงหน้าที่ย่อยต่างๆกันไป ดังนี้

- ก) หน้าที่โยงความที่มีเนื้อความเพิ่มเติม แสดงด้วยดัชนีปริวจเจก แล้ว และ ที่นี้
- ข) หน้าที่โยงความที่มีเนื้อความต่อเนื่อง แสดงด้วยดัชนีปริวจเจก ก็
- ค) หน้าที่โยงความที่มีเนื้อความขัดแย้ง แสดงด้วยดัชนีปริวจเจก แต่
- ง) หน้าที่โยงความที่มีเนื้อความให้เลือก แสดงด้วยดัชนีปริวจเจก หรือ
- จ) หน้าที่โยงความที่มีเนื้อความอธิบาย แสดงด้วยดัชนีปริวจเจก คือ
- ฉ) หน้าที่โยงความเปลี่ยนแก่นความ(topic shift) แสดงด้วยดัชนีปริวจเจก

ส่วน

- ช) หน้าที่โยงความที่มีเนื้อความแสดงเหตุ แสดงด้วยดัชนีปริวจเจก เพราะ และ

เนื่องจาก

- ข) หน้าทีโองความที่มีเนื้อความแสดงผล แสดงด้วยดัชนีปริจเฉท เพราะฉะนั้น
เลข จึง และ ถึง
 ฅ) หน้าทีโองความที่มีเนื้อความแสดงจุดมุ่งหมาย แสดงด้วยดัชนีปริจเฉท เพื่อ
 ฉ) หน้าทีโองความที่มีเนื้อความแสดงเงื่อนไข แสดงด้วยดัชนีปริจเฉท ถ้า

สำหรับส่วนที่เกี่วข้องกับการจัดโครงสร้างควมนั้น จากการศึกษาข้อมูล พบว่า มีดัชนีปริจเฉท 8 ดัชนี แสดงหน้าที่ย่อต่างดังนี้

ก) หน้าทีระบุโครงสร้างควมส่วนที่เป็นแก่นควม แสดงด้วยดัชนีปริจเฉท นี้ ละ และ นี้ ละ

ข) หน้าทีระบุโครงสร้างควมส่วนที่เป็นเนื้อหา แสดงด้วยดัชนีปริจเฉท แทรก
แหละ จึง และ ละ

อาจเขียนสรุปภาพรวมหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทในระนาบนี้เป็นตารางที่ 4 ในหน้า

62

ในบทนี้ จะได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความทั้ง 21 ดัชนีนี้ โดยจะกล่าวถึงตำแหน่งในการปรากฏ และการแสดงหน้าที่หลักและหน้าที่รองของแต่ละดัชนี ตามลำดับ

“ดัชนีปริจเฉท เลข นี้ แสดงการเชื่อมโองความซึ่งมีเนื้อความแสดงผลของเหตุ การณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยจะปรากฏหน้าหน่วยย่อในผลัดซึ่งมีเนื้อความแสดงผล เพื่อโอง เนื้อความของหน่วยย่อในผลัดนั้น เข้ากับเนื้อความของหน่วยย่อในผลัดที่กล่าวมาก่อน เช่น “ฉันเห็นท่าไม่ดี เลข ตัดสินใจวิ่งหนี” ดังนั้น จึงเป็นคนละคำกับ “เลข” ซึ่งปรากฏที่หน่วยย่อในผลัดเป็นหน่วยขยายภาคแสดง เช่น “เอาไปเลข” หรือ “ฉันตกใจจนทำอะไรไม่ถูก เลข” หรือ “ดีจึงเลขที่เขาไม่มา” ซึ่ง “เลข” ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายภาคแสดงนี้ไม่จัดเป็นดัชนีปริจเฉท

ตารางที่ 4 แสดงภาพรวมของการแสดงหน้าที่ของดัชนีปัจจัยภายในระบบนาบโครงการสร้างเนื้อความ

ระบบโครงการสร้างเนื้อความ											
การเชื่อมโยงความ										การจัดโครงสร้างความ	
เนื้อความ เพิ่มเติม	เนื้อความ ต่อเนื่อง	เนื้อความ ทับซ้อน	เนื้อความ ที่เลือก	เนื้อความ อธิบาย	เนื้อความ เปลี่ยน แก่นความ	เนื้อความ แสดงเหตุ	เนื้อความ แสดงผล	เนื้อความ แสดงจุด มุ่งหมาย	เนื้อความ แสดง เงื่อนไข	แสดง แก่นความ	แสดง เนื้อหา
แล้ว สิ้น กัน	ก็	แค่	หรือ	คือ	ส่วน	เพราะ เนื่องจาก	เพราะฉะนั้น โดย จึง ถึง	เพื่อ	ถ้า	นี้ นี้ นี้	หรือ และ ทั้ง ละ

4.1 ตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริจเจกในระนาบโครงสร้างเนื้อความ

ในการศึกษาคำแห่งในการปรากฏของดัชนีปริจเจก พบว่า ดัชนีปริจเจกซึ่งทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความทั้ง 21 ดัชนี มีปรากฏในตำแหน่งต่างๆดังต่อไปนี้

4.1.1 ตำแหน่งต้นผลึก ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเจกต่อไปนี้

แล้ว ที่นี้ ก็ แต่ หรือ คือ ส่วน เพราะ ถ้า

4.1.2 ตำแหน่งต้นหน่วยย่อยในผลึก ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเจกต่อไปนี้

แล้ว ที่นี้ ก็ แต่ หรือ คือ ส่วน เพราะ เนื่องจาก
เพราะฉะนั้น เลข จึง ถึง เพื่อ ถ้า

4.1.3 ตำแหน่งท้ายหน่วยย่อยในผลึก ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเจกต่อไปนี้

นะ (๔) นี้ (๕) หรือ แหละ ไป ละ

4.1.4 ตำแหน่งหน้านามหรือนามวลี ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเจกต่อไปนี้

แล้ว ที่นี้ ก็ หรือ ส่วน ถ้า

4.1.5 ตำแหน่งหน้าภาคแสดง ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเจกต่อไปนี้

ก็ หรือ เลข จึง ถึง

4.1.6 ตำแหน่งหน้าอนุภาค ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเจกต่อไปนี้

แล้ว ที่นี้ ก็ แต่ หรือ คือ เพราะ เนื่องจาก
เพราะฉะนั้น เลข เพื่อ ถ้า

4.1.7 ตำแหน่งหลังนามหรือนามวลี ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเจกต่อไปนี้

นะ (๔) นี้ (๕) แหละ ไป

4.1.8 ตำแหน่งหลังวิเศษณ์วลี ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเฉท นี้_(e) และ นี้_(s)

4.1.9 ตำแหน่งหลังอนุภาค ในตำแหน่งนี้พบดัชนีปริจเฉทต่อไปนี้
นี้_(s) หรือ และ ไป ละ

4.1.10 การปรากฏเป็นหน่วยย่อยในผลัด พบว่า นี้ สามารถปรากฏเป็นหน่วยย่อยในผลัดได้

การปรากฏของดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างเนื้อความนี้ อาจเขียนสรุปได้เป็นตารางที่ 5 ดังปรากฏในหน้า 65

4.2 การแสดงผลหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างเนื้อความ

4.2.1 ดัชนีปริจเฉทซึ่งแสดงการเชื่อมโยงความ

4.2.1.1 แล้ว

แล้ว เป็นดัชนีปริจเฉทแสดงการโยงความซึ่งมีเนื้อความเพิ่มเติม มีหน้าที่รองแสดงการดำเนินผลัด

หน่วยย่อยในผลัดที่ แล้ว ปรากฏอยู่ข้างหน้าจะเป็นความที่เพิ่มเติมจากหน่วยย่อยในผลัดของการสนทนาที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้น ความที่มาเพิ่มเติมนั้น อาจยังมีแก่นความเดิมหรือเปลี่ยนแก่นความไปสู่หัวข้อการสนทนาอื่นก็ได้ และอาจเป็นความเพิ่มเติมภายในผลัดของผู้พูดคนเดียวหรือเป็นความเพิ่มเติมโดยผู้พูดคนอื่นก็ได้

ด้วยเหตุที่ แล้ว แสดงว่าผู้พูดมีเรื่องราวที่จะพูดเพิ่มเติมนี้ การใช้ แล้ว จึงเป็นการแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูดด้วย

ตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงการใช้ แล้ว เชื่อมโยงความเพิ่มเติมที่ยังมีแก่ความเดิม

(21) ขำรง : suɛk^{๑๑} ขำรงนั้น kw^{๑๑} คือผู้ที่ให้ความสุขกับประชาชนโดยแท้จริง, lcw^{๑๕}
จะยื่นหัตถ์ยังงี้ต่อไป, ตราบฟ้าดินสลาย.

(พิน้อง: 48-49)

ขำรงกำลังอธิบายความหมายของชื่อของตน และใช้ แล้ว เพื่อโยงความระหว่าง
หน่วยย่อยในผลัด โดยเนื้อความที่มาเพิ่มเติมนั้น ยังคงมีแก่ความเดิม คือ ขำรง

ส่วนตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงการใช้ แล้ว เชื่อมโยงความเพิ่มเติม โดยความที่มา
เพิ่มเติมนั้นมีแก่ความใหม่ ในขณะเดียวกัน ก็ยังแสดงการเชื่อมโยงความข้ามผลัดข้าม
ผู้พูดด้วย

(22) หนึ่ง : เบาะรถอีกรอล์ฟนี่ลั่นจิงเลข ๗๒^{๑๕}.

กอล์ฟ : เพิ่ง ซึก.

หนึ่ง : ne^{๑๑}, lcw^{๑๕}, lcw^{๑๕} lcw^{๑๕} lcw^{๑๕}, อีวัญ^{๑๑}, =

หนึ่ง : = หน้อน้ำหลดรีปาว. ((ตัวเราะ)) ha^{๑๕},

กอล์ฟ : ((ตัวเราะ))

ปุก : อีวัญ, ไป, ไปงาน

เรื่องกับรุ่นน้อง.

(ตามคนลดเวง: 106-112)

หนึ่งได้เปลี่ยนแก่ความอันเป็นหัวข้อในการสนทนาจากเรื่องเบาะรถ มาสู่แก่
ความใหม่ คือ เรื่องเพื่อนที่ชื่ออีวัญ

จะเห็นว่าในทั้ง 2 ตัวอย่างนี้ เมื่อผู้พูดใช้ แล้ว นั้น ผู้พูดก็ต้องการดำเนินผลัดเพื่อ
ที่จะกล่าวความเพิ่มเติมด้วย

โดยสรุป กล่าวได้ว่า แล้ว แสดงหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อหา และ แสดงหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างผลัด

4.2.1.2 ที่นี้

ที่นี้ เป็นดัชนีปริจเฉทแสดงการโยงความที่มีเนื้อความเพิ่มเติม มีหน้าที่รองแสดง การดำเนินผลัด

หน้าย่อในผลัดที่ปรากฏหลัง ที่นี้ จะมีเนื้อความเพิ่มจากเนื้อความที่ได้กล่าวมา ก่อน ความที่เพิ่มเติมนั้นจะมีแก่นความใหม่ เป็นการนำการสนทนาไปสู่หัวข้อใหม่ แต่จะ แตกต่างจากการโยงความเปลี่ยนแก่นความโดยใช้ ส่วน เพราะ ส่วน จะโยงความในการ สนทนาไปสู่แก่นความซึ่งเป็นเรื่องที่มีผู้ร่วมสนทนาผู้ร่วมกันอยู่แล้ว แต่ ที่นี้ จะโยงความในการ สนทนาไปสู่แก่นความซึ่งผู้พูดเลือกมากกว่าถึง โดยที่อาจจะเป็นเรื่องที่ผู้ฟังก็ยังไม่ทราบมา ก่อนว่าผู้พูดจะพูดถึงเรื่องดังกล่าวหรือหยิบยกเรื่องดังกล่าวขึ้นมาเป็นหัวข้อในการสนทนา

ในทำนองเดียวกันกับ แล้ว ซึ่งแสดงการโยงความเพิ่มเติมเหมือนกัน ที่นี้ แสดง ว่าผู้พูดมีเรื่องราวที่จะพูดเพิ่มเติม การใช้ ที่นี้ จึงเป็นการแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูดด้วย

ตัวอย่าง (23) นี้ แสดงการใช้ ที่นี้ ในการโยงความเพิ่มเติมแบบเปลี่ยนแก่นความ

(23) ตา : ตอนพ่อใหญ่เวียน nia⁴¹, รถไฟก็ว่ารถไฟไปเลย. ฮึงล้อกันเล่นเรื่อง เด็กๆ, รถไฟแล่นมาช้าโมงละหกสิบห้ากิโลเมตร, ฮั้น, เอ้อ แล่น, -
ช้าโมงละหกสิบห้ากิโลเมตร. ji⁴² ni⁴³ ค่ะที่แล่นล่อง ni⁴¹, อ้า
แล่นช้าโมงละห้าสิบกิโลเมตร, ถามว่าคนขับชื่ออะไร. ((หัวเราะ)) แกล้ง,

(อudit กับขนาด ๑-4)

ตาได้พูดถึงรถไฟขบวนที่แล่นฮั้น จากนั้นได้มีการเปลี่ยนแก่นความมาพูดถึงรถไฟ ขบวนที่แล่นเอ้อ ซึ่งมีได้มีการตกลงกันไว้ก่อนว่าจะมีการพูดถึงรถไฟขบวนที่แล่นฮั้นและ ขบวนที่แล่นล่อง

เห็นได้ว่า ในภาษาไทย มีดัชนีปริจเฉทแสดงการโยงความที่มีเนื้อความเพิ่มเติม 2 ดัชนี ได้แก่ แล้ว และ ก็

แล้ว แสดงการโยงความเพิ่มเติมทั่วไป ส่วน ก็ จะโยงความเฉพาะเมื่อมีการเพิ่มเติมเรื่องที่มีแก่นความใหม่เข้ามาในการสนทนา

4.2.1.3 ก็

ก็ เป็นดัชนีปริจเฉทแสดงการโยงความที่มีเนื้อความต่อเนื่อง หน่วยย่อยในผลัดที่ปรากฏหลัง ก็ จะเกี่ยวและต่อเนื่องกับหน่วยย่อยในผลัดหรือการสนทนาที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้น โดยที่อาจจะเป็นการต่อเนื่องของเนื้อความหรือเป็นการต่อเนื่องของกิจกรรมก็ได้

ตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงการใช้ ก็ ในการเชื่อมโยงความซึ่งมีเนื้อความต่อเนื่องกันไปตามลำดับ

- (24) ชาย : lew^{45} แยกไปหาอาจารย์มาโรงเรียนนี่, leu^{41} เล่าว่า
 หลาน : ไม่ได้เจออาจารย์. kw^{41} ไปอ่านประกาศเค้า, kw^{41} ให้=
 ชาย : leu^{25} .
 หลาน : =ไปขอใบสมัครที่ไหน, kw^{41} ไป. เจ้าหน้าที่เค้า kw^{41} ส่งมาให้. พอลองอ่าน
 ดู, มัน kw^{41} เป็น ((หัวเราะ)) ภาษาญี่ปุ่น.

(ถ้อยannon:50-54)

ส่วนตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงการใช้ ก็ ในการเชื่อมโยงความซึ่งมีกิจกรรมแจ้งให้ทราบให้ต่อเนื่องกับก้อยคำซึ่งมีกิจกรรมถามให้ตอบที่เกิดขึ้น

- (25) เจนจิรา : smi^{45} หนีไป. ((หัวเราะ))
 นิธิกร : kw^{41} smi^{41} leu^{21} , ตอนกลางวัน, กลางวัน,
 เจนจิรา : kw^{25} ตอนกลางวัน.

(ผับ:143-145)

4.2.1.4 แต่

แต่ เป็นดัชนีปริจเฉทแสดงการโยงความที่มีเนื้อความขัดแย้ง มีทำหน้าที่รองแสดงการดำเนินผลิต และแสดงวิจนกรรมเชิงความ

หน่วยย่อยผลิตที่ปรากฏหลัง แต่ จะมีความขัดแย้งกับหน่วยย่อยผลิตหรือการสนทนาที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้น โดยที่อาจจะเป็นการขัดแย้งกับเนื้อความที่กล่าวมาก่อน กับนัยแฝง (implicature) ของถ้อยคำที่กล่าวมาก่อน หรือกับข้อมูลที่ผู้พูดคาดว่าอยู่ในความนึกคิด (mind) หรือความคาดหวัง (expectation) ของผู้ร่วมสนทนาก็ได้

คุณสมบัติทางความหมายของ แต่ ที่มีความหมายแสดงการขัดแย้งนั้น ทำให้ แต่ แสดงวิจนกรรมเชิงความ ซึ่งเป็นการแสดงหน้าที่ในระนาบโครงสร้างวิจนกรรมด้วย

ด้วยเหตุที่ แต่ แสดงว่าผู้พูดมีเรื่องราวที่จะกล่าวอ้างต่อไปนี้เอง การใช้ แต่ จึงเป็นการแสดงการดำเนินผลิตของผู้พูดด้วย

ตัวอย่างต่อไปี้ แสดงการใช้ แต่ เชื่อมโยงความที่มีเนื้อความขัดแย้งกับเนื้อความของหน่วยย่อยผลิตที่กล่าวมาก่อน

(26) ปีก : ๗๕^{๓๓}. กอล์ฟว่ามันถูกไป
 มะหกพัน^{๔๑}. สำหรับปออาจจะรู้สึกแพงเข้าใจมะ? pho^{๔๕} ปอสมไม่ได้
 อยู่วงการนี้. tc^{๔๑} วงการเราเราว่ามันถูกแล้ว na^{๔๕}.
 กอล์ฟ : ๗๕^{๓๓}.

(ตามคนอวเวง: C50-653)

ปีกคาดว่า ปอจะคิดว่าค่าแปลรายงาน 75 หน้าในราคาหกพันบาท เป็นราคาที่แพง ในขณะที่ปีกเห็นว่าราคาดังกล่าวไม่แพง

ตัวอย่างต่อไปี้ แสดงการใช้ แต่ เชื่อมโยงความที่มีเนื้อความขัดแย้งกับนัยแฝงของข้อความที่มาก่อน มิใช่ขัดแย้งกับเนื้อความโดยตรง

- (27) ปีก : ใฝ่เห็วนี้สาวกข? ⁴⁵ . สี่สาว [จิง, ซอบ, อซากมีเสื่อสี่เห็วหยังเง็ส. =
 หนึ่ง : (หัวเราะ)
 ปีก : =หาผ้าเท่าไรkw ⁴¹ หาไม่ได้. ต้องสี่เห็วหยังเง็ส, ตัดใฝ่แล้วคงสาว.
 หนึ่ง : __อยู่ที่คนค้าข? ⁴¹ .
 ปีก : lx ²⁵ . ๗๖ ²⁵ lx ²⁵ . __tc ²¹ ไครๆkw ⁴¹ ว่านั่มสาขกข? ⁴⁵ .

(ผ่านคนออกเวง: 680-684)

การที่หนึ่งบอกปีกว่า จะใฝ่เสื่อผ้าให้คู่สาว ต้องอยู่ที่คนใฝ่ค้าข มีนัยแฝงว่า หนึ่งคิดว่าปีกไม่สาว ซึ่งปีกก็เข้าใจนัยแฝงนั้น จึงแย้งหนึ่งว่า ไครๆก็บอกว่าคุณสาว โดยใช้ศัพท์ปริเฉท แต่ ในการโองความที่ขัดแย้งนั้น

ส่วนตัวอย่าง(28)นี้ จะแสดงการใช้แต่ เชื่อมโองความซึ่งมีเนื้อความที่ผู้พูดคิดว่าจะขัดแย้งกับความรู้หรือความคิดของผู้ฟัง

- (28) พิชักร : ๗๐ ⁴¹ ho: ²⁵ , จนบัดนี้ม่, ยังไม่เคยไป. หูดึงแล้วอซาก [ไป=
 เจนจिरา : ต้องลง=
 พิชักร : =เหมือนกัน.
 เจนจिरา : =ไปพี่.
 พิชักร : ((เอามือป้องปาก แล้วหุดก้อขๆ)) เด็ว, รอใฝ่แฟนม่อยู่ก่อน.
 ((ทุกคนหัวเราะ))
 เจนจिरา : lcw ⁴⁵ จะไค้ไปเหรอ. ๗๖ ⁴⁵ , tc ²¹ เราเจอนแฟนกัน.
 พิชักร : hx ²⁵ !

(ผับ: 169-173)

เจนจिरาคาคว่า พิชักรนั้นจะต้องคิดว่าแฟนของตนยังไม่เคยไปเที่ยวอ่านรอยัลชิตี อเวนิวเช่นเดียวกับคน แต่เจนจिरาต้องการเสนอข้อมูลที่ขัดแย้งกับความคิดดังกล่าวของพิชักร นั่นคือ แฟนของพิชักรเคยไปเที่ยวอ่านดังกล่าวมาแล้ว ในการเสนอข้อมูลดัง

กล่าว เจนจิราได้ใช้แต่ในการโองความที่ขัดแย้งกับความคิดของนิชิตกร ซึ่งในสถานการณ์นี้ เจนจิราคาดการณ์ได้ถูกต้อง เห็นได้จากกรณีที่นิชิตกรแสดงการรับทราบข้อมูลแบบไม่เชื่อ โดยการใช้ดัชนีปริจเฉท $H_{A,1}$, (คูปที่ 7)

เห็นได้ว่า ในทั้ง 3 ตัวอย่างที่แสดงมานี้ เมื่อผู้พูดใช้แต่นั้น ผู้ฟังมีเรื่องราวที่ต้องการกล่าวต่อ และสิ่งที่กล่าวนั้นก็จะขัดแย้งกับข้อมูลที่มาก่อนหรือกับความคิดของผู้ฟัง

จึงสรุปได้ว่า แต่ ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างผลิต และระนาบโครงสร้างวิจารณ์

4.2.1.5 หรือ

หรือ เป็นดัชนีปริจเฉทแสดงการโองความที่มีเนื้อความให้เลือก มีหน้าที่รองแสดงวิจารณ์ถามให้ตอบ

ลักษณะของการให้เลือกที่ หรือ แสดงเนื้อหาเป็นการให้เลือกหัวเลือกใจหัวเลือกหนึ่งเพียงตัวเลือกเดียวเท่านั้น หรือเป็นการให้เลือกที่สามารถเลือกตัวเลือกใจหัวเลือกหนึ่ง หรือเลือกทั้งสอง(หรือมากกว่าสอง)ตัวเลือกได้ในขณะเดียวกัน

ตัวลักษณะของการให้เลือกร่องใจอย่างหนึ่งนั้น หรือ มักแฝงความหมายของการถาม กล่าวคือ ผู้พูดต้องการทราบทางเลือกของผู้ฟัง ในกรณีนี้ หรือ ก็จะมีหน้าที่แสดงวิจารณ์ถามให้ตอบด้วย

ตัวอย่าง(29)นี้ แสดงการใช้ หรือ เชื่อมโองความที่เป็นตัวเลือก ซึ่งจะต้องเลือกร่องใจอย่างหนึ่ง

(29) ปีก : หัวข้าวพอ? ^{๕๑}. หขจ ^{๕๕}, ไม่หาอะไรกินกันก่อนนะ?
 หนึ่ง : $\sum \left[\begin{array}{l} ๗๕ : ๓๓. \\ \text{ไปดูหาอะไรกิน} \end{array} \right.$
 กวลัฟ :
 กันก่อน.

การที่หนึ่งกล่าวขึ้นมาว่า "ก็เค้ามีลูกสาวอยู่คนเดียว ถ้ามีน้องสาว หรือพี่สาวก็อาจจะไม่ได้รับการชม" เป็นการให้ตัวเลือกกว่า มีน้องสาว มีพี่สาว หรืออาจจะมีทั้งพี่สาว และน้องสาวก็ได้

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่า หรือ มีหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ มีหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม

4.2.1.6 คือ

คือ เป็นดัชนีปริจเจตแสดงการโยงความที่มีเนื้อความอธิบาย มีหน้าที่รองนแสดงวัจนกรรมอธิบาย และแสดงการดำเนินผลัด

ถ้อยคำที่ปรากฏหลัง คือ จะมีเนื้อความอธิบาย หรือขยายความถ้อยคำที่มาข้างหน้า

ด้วยเหตุที่คือมีหน้าที่แสดงเนื้อความที่อธิบายความของถ้อยคำที่มาข้างหน้า คือ จึงมีหน้าที่รองแสดงวัจนกรรมอธิบายความให้กระจ่างด้วย

และเมื่อผู้พูดใช้ คือ ส่อมแสดงว่าผู้พูดมีถ้อยคำที่จะกล่าวต่อเพื่ออภิปราย การที่ใช้ คือ จึงเป็นการแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูดด้วย

ตัวอย่าง(31)และ(32) แสดงการใช้ คือ เชื่อมโยงความที่มีเนื้อความอธิบาย หรือมีเนื้อความเช่นเดียวกับความที่มาข้างหน้า

(31) พืชกระชาย : lew⁴⁵คณ,-

ก้องเกียรติ, สีระมะมันเป็นอะไรเข้าเนื้อ.

ก้องเกียรติ : ʔɔː³⁵, วันนั้นnaʔ⁴⁵ haʔ⁴⁵, khɔː³³ไปเสียบปลั๊กที่บ้านเนื้อ,

ไฟมันดับunɕ⁴⁵ haʔ⁴⁵, เสียบๆ, อยู่ดีๆไฟมันติดขึ้นมา, ไฟมัน=

พืชกระชาย : ((หัวเราะ))

ก้องเกียรติ : =lɔj³³หรือคhaʔ⁴⁵, หัวฮัก,

(ลูกครึ่ง:19-24)

พิธีกรชายต้องเกรทราวว่าเกิดอะไรขึ้นกับท้องเกียรติ นมจึงหยิก ท้องเกียรติพยายามอธิบายว่า เกิดจากไฟช็อต จะเห็นว่า มีการเชื่อมโยงความเข้าสู่คำอธิบายด้วยการใช้ดัชนีปริจเฉท คือ

- (32) ทองหนึ่ง : =เค้าจะโต, เค้าจะกักหิ้วเงื่อ, lcw⁴⁵ [แบบ, บางวัน, tha:⁴¹ =
 คือเง่าราญ : ?ว:³⁵.
 ทองหนึ่ง : =เค้าอารมณ์ไม่ดี, ชวนคุยฮัง, kw?⁴¹ จะไม่คุย, [ตรงนี้เป็นสิ่งที่ดี, =
 คือเง่าราญ : ?ham⁴⁵.
 ทองหนึ่ง : =kh:³³ เค้าจะไม่มีการชากtchaj⁴¹ haj⁴⁵ [kha?⁴⁵, kh:³² =
 คือเง่าราญ : เป็นสิ่งที่ดี?
 ทองหนึ่ง : =หมายถึงว่าเด็ก [nia⁴¹, เค้าจะแบบ, อารมณ์ดีkw⁴¹ จะชวนคุย, =
 คือเง่าราญ : ?ว:³⁵.
 ทองหนึ่ง : =อารมณ์ไม่ดีkw⁴¹ ไม่คุยกับเธอซะหยังงั้นlc?⁴¹, อะไรหยังเงื่อ.

(นักร้องหน้าใหม่: 25-33)

ทองหนึ่งคาดว่าผู้ฟังอาจจะไม่เข้าใจว่า การที่เด็กอารมณ์ไม่ดีก็จะไม่ยอมคุยด้วยนั้น เป็นสิ่งก็ต่ออย่างไร จึงพยายามอธิบายต่อ และแสดงการโยงความเข้าสู่คำอธิบายด้วยดัชนีปริจเฉท คือ แต่การอธิบายในครั้งแรกของเธอลดทำให้คือเง่าราญเกิดความสงสัยตามมา เพราะเธออธิบายว่า ที่ว่าดีนั้นเพราะเด็กจะไม่มีการชาก ซึ่งความจริงถ้าจะเป็นการใช้ข้อคำผิดความหมาย ทองหนึ่งอาจต้องการบอกว่า เด็กไม่มีการชาก ไม่เสแสร้ง รู้สึกอย่างไรก็แสดงออกอย่างนั้น แต่ทองหนึ่งใช้คำว่ามารชากแทนคำว่ามารชาก จึงทำให้คือเง่าราญเกิดความสงสัยขึ้นมาอีกว่า การที่เด็กไม่มีการชากเป็นสิ่งดีอย่างไร เห็นได้จากการที่คือเง่าราญถามคำถามโดยใช้ทำนองเสียงสูงว่า "เป็นสิ่งที่ดี?" ซึ่งทองหนึ่งเองก็คงจะรู้สึกว่าผู้ฟังไม่เข้าใจ จึงพยายามอธิบายต่อ ว่าที่ตนเองบอกว่าเป็นการไม่มีการชากนั้น หมายความว่าอย่างไร ในการอธิบายครั้งนี้ ทองหนึ่งก็ได้ใช้ดัชนีปริจเฉท คือ ในการโยงความเข้าสู่การอธิบายอีกครั้ง โดยได้ใช้ คือ ร่วมกับคำแสดงการอธิบาย "หมายถึงว่า"

ในทั้งสองตัวอย่างนี้ เมื่อผู้พูดใช้ คือ ก็จะมีเจตนาที่จะอธิบายความให้กระจ่าง และต้องการใช้ลีลาในผลิตดังกล่าวต่อเพื่อการอธิบายนั้น

สรุปได้ว่า คือ ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างวัจนกรรมและระนาบโครงสร้างผลิต

4.2.1.7 ส่วน

ส่วน เป็นดัชนีปริจเฉทแสดงการโยงความเปลี่ยนแปลงกันความ (topic shift) มีหน้าที่รองแสดงว่ากันความนั้นๆ เป็นเรื่องซึ่งผู้พูดคาดว่าผู้ฟังรู้ร่วมกับคนอยู่แล้ว และแสดงการดำเนินผลิตของผู้พูด

ถ้อยคำที่ปรากฏหลัง ส่วน จะเป็นกันความในระดับปริจเฉท (discourse topic) ซึ่งเป็นหัวข้อในการสนทนา แต่เป็นหัวข้อใหม่ที่ผู้พูดต้องการกล่าวถึงในการสนทนา ส่วน จึงมีหน้าที่ในการโยงหัวข้อใหม่นี้เข้ากับการสนทนาแก่นก่อนหน้านั้น

อย่างไรก็ดี หัวข้อใหม่ในการสนทนาที่แสดงโดย ส่วน นี้ จะไม่ใช่เรื่องที่เป็นข้อ มูลใหม่สำหรับผู้ร่วมสนทนา แต่จะเป็นหัวข้อที่ผู้ร่วมสนทนายู่ร่วมกันอยู่แล้วจากการสนทนาว่า จะมีการกล่าวถึง จึงมีลักษณะเป็นหัวข้อที่เหลืออยู่ และด้วยเหตุนี้เอง การใช้ ส่วน จึงแสดงสถานะของหัวข้อใหม่นั้นด้วย ว่า เป็นหัวข้อที่ผู้พูดคาดว่าผู้ฟังรู้ร่วมกับคนอยู่แล้ว

นอกจากนี้ เมื่อผู้พูดใช้ ส่วน เพื่อนำการสนทนาไปสู่หัวข้อใหม่ที่เหลืออยู่นี้ ย่อมแสดงว่าผู้พูดยังต้องการผลิตเพื่อที่จะพูดต่อ ส่วน จึงมีหน้าที่รองแสดงการดำเนินผลิตด้วย

ตัวอย่าง (33) นี้ แสดงการใช้ ส่วน เชื่อมโยงความสู่กันความใหม่

- (33) นิธิกรชาช : $]ew^{41}$ ชำรงกับเรนทร์ ni^{41} ,
มันต่างกันฮังโงเนื้อ.
ชำรง : waw^{41} , มันต่างกันตรงที่ว่าเรนทร์หมายถึงว่า, ไปทั่ว หาดำแหน่ง
อะไรไม่ค่อยได้,

พิธีกรชาย : ʔa^{A1} , กลองมา si^{A1} . ho^{A1} . $\sum$
 ช่าง : ʔa^{A1} , นเรนทร์, ไปท้าว.

((นักดนตรีริวกลอง))

ช่าง : พร้อม, นเรนทร์ kw^{A1} คือไปท้าว.

((นักดนตรีริวกลอง))

ช่าง : ʔa^{A1A} .

พิธีกรชาย : ʔa^{A1} .

พิธีกรหญิง : na^{A1} lc^{A1} , ni^{A1} lc^{A1} , ni^{A1} lc^{A1} .

พิธีกรชาย : lc^{A1} ช่าง,

ช่าง : sua^{A1} ช่างนั้น kw^{A1} คือผู้ที่ให้ความสุขกับประชาชนโดยนทั้งจริง, lc^{A1}
 จะยืนหยัดตั้งต่อไป, ครอบฟ้าดินสลาย.

(พิน้อง: 35-50)

ช่างเปลี่ยนหัวข้อในการสนทนาจากแก่นความเดิม คือ "นเรนทร์" มาเป็นแก่น
 ความใหม่ คือ "ช่าง" และแสดงการโองความเข้าสู่แก่นความใหม่นี้ด้วย ส่วน

จะเห็นว่า แม้ "ช่าง" จะเป็นแก่นความใหม่ที่กล่าวขึ้นในการสนทนา แต่แก่น
 ความนี้ก็มิใช่ข้อมูลใหม่สำหรับผู้ร่วมสนทนา เพราะในการสนทนามาก่อนหน้านั้นได้มีข้อตกลง
 ร่วมกันแล้ว ว่าจะมีการพูดถึงนเรนทร์และช่าง (โดยการถามของพิธีกรชายว่าช่างกับ
 นเรนทร์ต่างกันอย่างไร) ส่วน ซึ่งแสดงโองความเปลี่ยนแปลงแก่นความนี้ จึงแสดงสถานะของ
 แก่นความนี้เห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่คุณคาดว่าคุณฟังรู้ร่วมกับคนอยู่แล้ว

ในขณะที่เดียวกัน ส่วน ก็แสดงการดำเนินผลของช่างด้วย เพราะช่างมีเรื่อง
 ที่ต้องการกล่าวต่ออีก แต่เรื่องดังกล่าวมีแก่นความใหม่

สรุปได้ว่า ส่วน ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และมีหน้าที่รองใน
 ระนาบสถานะของเนื้อหา และในระนาบโครงสร้างผลัด

4.2.1.8 เพราะ

เพราะ เป็นคตินี้ปริจเฉทแสดงการโยงความที่มีเนื้อความแสดงเหตุ มีหน้าที่
รองแสดงวิจนกรรมอธิบาย และแสดงการดำเนินผลของผู้พูด

หน่วยย่อยในผลัดที่ปรากฏหลัง เพราะ จะมีเนื้อความอ้างถึงสาเหตุ หรือความ
เป็นมาของเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กล่าวถึงอยู่ในการสนทนา

โดยเหตุที่ เพราะ มีลักษณะทางความหมายอ้างถึงเนื้อความอันเป็นเหตุของเนื้อ
ความอันนี้เอง เพราะ จึงทำหน้าที่ในการแสดงวิจนกรรมอธิบายความด้วย

เนื่องจากการที่ เพราะ ช่วยให้ผู้ฟังทราบว่า ผู้พูดต้องการอธิบายเรื่องราวต่อ
ซึ่งไม่ต้องการส่งผลัด เพราะ จึงมีหน้าที่แสดงการดำเนินผลด้วย

ตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงการใช้ เพราะ เชื่อมโยงความที่มีเนื้อความแสดงสาเหตุ
ที่ทำให้เรื่องบุญตั้งใจว่าจะไปเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในขณะที่ตัวนั้นก็
แสดงเจตนาที่จะอธิบาย และดำเนินผลต่อ

- (34) เรื่องบุญ : มัน, คิดว่าต้องไป $pho^{45} wa:^{41}$, $\left[\begin{array}{l} \text{เอ้อ, } \underline{tha^{41} ha:k^{41} wa:^{41}} = \\ \text{?๗๓}^{41}. \end{array} \right.$
 ค้เจบุเรศ :
 เรื่องบุญ : =เราไม่ไป, $lcw^{45} lcw^{45}$, $\left[\begin{array}{l} \text{สิ่งที่เราต้องการหรือหวังไว้=} \\ \text{khrap}^{45}. \end{array} \right.$
 ค้เจบุเรศ :
 เรื่องบุญ : = nia^{41} , จะสัมฤทธิผลได้ยังไง. $\left[\begin{array}{l} \underline{na^{45} ha^{45}}$, อย่างน้อยๆ=
 $7๖:^{35}$, $na^{45} ha?^{45}$. \end{array} \right.
 ค้เจบุเรศ : $7๗:^{47}$.
 (เลือกตั้ง: 103-108)

กล่าวโดยสรุป เพราะ ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่
รองในระนาบโครงสร้างวิจนกรรม และในระนาบโครงสร้างผลัด

4.2.1.9 เนื่องจาก

เนื่องจาก เป็นคตินี้ปริจเฉทแสดงการโยงความที่มีเนื้อความแสดงเหตุ มีหน้าที่
รองแสดงวิจนกรรมอธิบาย และแสดงการดำเนินผลของผู้พูด

หน้าข้ออ้อในผลัดที่ปรากฏหลัง เนื่องจาก จะมีเนื้อความอ้างถึงสาเหตุ หรือ
ความเป็นมาของเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กล่าวถึงอยู่ในการสนทนา

โดยเหตุที่ เนื่องจาก มีลักษณะทางความหมายอ้างถึงเนื้อความอันเป็นเหตุของ
เนื้อความอันนี้เอง เนื่องจาก จึงทำหน้าที่ในการแสดงวัจนกรรมอธิบายความด้วย

และจากการที่ เนื่องจาก ช่วยให้ผู้ฟังทราบว่า ผู้พูดต้องการอธิบายเรื่องราวต่อ
ยังไม่ต้องกล่าวถึงผล เนื่องจาก จึงมีหน้าที่แสดงการรักษาผลัดด้วย

จะเห็นได้ว่า เนื่องจาก และ เพราะ นั้นมีลักษณะทางความหมาย และหน้าที่
เหมือนกันทุกประการ แต่โดยปกติแล้ว เนื่องจาก มักปรากฏในการสื่อสารที่มีความเป็น
ทางการ ในการสนทนาแบบกันเองซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นข้อมูลนี้ พบว่า มีการใช้ เนื่องจาก เพียง
ครั้งเดียวเท่านั้น ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

(35) หนึ่ง : ๗๕:๓๓ ni:๔๑, กอล์ฟ, ดอแรกไอ้ปุกบอก, พรชัย, ล้มไปเลย

กอล์ฟ :	[(หัวเราะ)]	[พรชัยโหน. (หัวเราะ)]	[พรชัยโหน. กุเรศ.]
ปุก :			
หนึ่ง :			[๗๕:๓๓, ---จริงๆ, จะถาม]

pho^{๔๕} wa^{๔๑}, จำไม่ได้na^{๔๕}, nsa^{๔๑} tɕak^{๔๑},

nsa^{๔๑} | sa^{๓๓} tɕa:k^{๔๑},

ปุก : [hɔj^{๔๕}, เราคิดต่อมันตลอดเวลาเลยna^{๔๕}, พรชัย a:^{๔๑}.

(ส่วนคนออกเวง=229-236)

หนึ่งพยายามที่จะอธิบายสาเหตุของการที่ตนเองจำเพื่อนที่ชื่อพรชัยไม่ได้ โดยชี้
เนื่องจาก โทงความที่เป็นสาเหตุเข้ากับควมที่เป็นผล(การจำไม่ได้)

เนื่องจาก จึงแสดงเจตนาของหนึ่งที่จะอธิบายด้วย

อย่างไรก็ดี จะเห็นว่า แม้จะมีการใช้ เนื่องจาก ซึ่งตามปกติจะเป็นการแสดง
ให้ผู้ร่วมสนทนาทราบว่า ผู้พูดยังต้องการใช้สิทธิ์ในผลัดเพื่อพูดต่อ แต่ในการสนทนา
นี้ หนึ่งก็
ไม่สามารถดำเนินผลัดได้ เพราะปุกไม่รอที่จะฟังคำอธิบายของหนึ่ง

สรุปได้ว่า เนื่องจากทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างวรรณกรรม และในระนาบโครงสร้างผลัด

4.2.1.10 เพราะฉะนั้น

เพราะฉะนั้น : เป็นดัชนีปริวรรตแสดงการโยงความที่มีเนื้อความแสดงผล มีหน้าที่รองแสดงวรรณกรรมสรุปความ และแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูด

หน่วยย่อยในผลัดที่ปรากฏหลัง เพราะฉะนั้น จะมีเนื้อความอ้างอิงผลสรุปอื่นเกิดจากทวารไคร่ตรงพิจารณาเหตุปัจจัยทั้งหลายแล้ว

การที่เพราะฉะนั้น มีลักษณะทางความหมายอ้างอิงเนื้อความส่วนที่เป็นผลดังกล่าวนี้ การใช้เพราะฉะนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีเจตนาที่จะกล่าวสรุปความด้วย

ในขณะที่เดียวกัน การใช้เพราะฉะนั้น ก็ยังแสดงว่าผู้พูดต้องการลึกลงในผลัดนั้นเพื่อจะกล่าวถึงผลสรุปด้วย

ตัวอย่าง(36)นี้ แสดงการใช้ เพราะฉะนั้น ในการเชื่อมโยงความที่มีเนื้อความแสดงผลสรุปจากการตัดสินใจ ขณะเดียวกัน ก็แสดงเจตนาสรุปความ และดำเนินผลัดต่อ

(36) หนึ่ง : t:ha:⁴¹ เลี้ยวซ้ายเธอจะเข้าเพชรบุรีดีไหม, เลี้ยวขวาเธอkw?⁴¹ เข้า
 เพชรบุรีดีไหม [phɔ:⁴ⁿ ʔɯn⁴⁵ เธอต้องอยู่ตรงกลาง. [phma⁴¹ thi:⁴¹ =
 ปุก : [lɛ:²⁵.] ต้องตรง.
 กอล์ฟ :
 หนึ่ง : =จะตรงไป...ตรงไปแล้วเข้าโศกne⁴⁵.

(ตามคนออกเวง: 265-269)

หนึ่งก็เป้าหมายในการเดินทางว่าจะต้องเลี้ยวเข้าโศก แต่ในสถานการณ์ขณะนั้นมีเงื่อนไขที่เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ คิดไม่ว่าจะเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาก็จะเข้าถนนเพชรบุรีดีไหม ดังนั้น ผู้พูดจึงให้ข้อสรุปว่า ต้องตรงไปก่อน และได้เชื่อมโยงหน่วยย่อยในผลัดอันเป็นข้อสรุปนี้เข้ากับหน้าค้อยฮานผลัดที่เป็นเงื่อนไขในการตัดสินใจด้วยเพราะฉะนั้น

สรุปได้ว่า เพราะฉะนั้นทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และมีหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างวรรณกรรม และในระนาบโครงสร้างผลัด

4.2.1.11 เลข

เลข เป็นดัชนีปริจเจกแสดงการโยงความที่มีเนื้อความแสดงผล มีหน้าที่รองแสดงวรรณกรรมสรุปความ และแสดงการดำเนินผลัด

หน่วยย่อยที่ปรากฏดัง เลข จะมีเนื้อความอ้างถึงผลของเนื้อความของถ้อยคำที่กล่าวมาก่อน อาจเป็นผลจากสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ผลตามลำดับ หรือผลสรุปก็ได้

การที่เลขแสดงการโยงความซึ่งเป็นผลนี้ มีผลต่อการแสดงวรรณกรรมด้วย กล่าวคือ ไม่ว่าเลขทำหน้าที่โยงความอันเป็นผลจากสาเหตุ ความที่เป็นผลตามลำดับ หรือความอันเป็นผลสรุป เลข จะแสดงวรรณกรรมสรุปความ เนื่องจากโคจรธรรมชาติของภาษาแล้ว เนื้อความที่เป็นผลในเรื่องใดๆก็ตาม สอนมีลักษณะของการสรุปเรื่องนั้นๆอย่างเลื่องไม่ได้

และการที่ผู้พูดใช้เลขเพื่อกล่าวถึงเรื่องที่เป็นผลนี้ เลขจึงมีหน้าที่ในการแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูดอีกด้วย

ตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงการใช้ เลข เชื่อมโยงความคืนเป็นผลจากสาเหตุ

- (37) หลาน : tha:⁴¹ วิชาผลคงอาจารย์o:²¹, [tha:⁴¹ เพื่อนเค้าจะเรียก กอล์ฟ.
- ชาติ : [ʔɕ:³².
- ชาติ : แม่ใหญ่kw:⁴¹ นึกหยังจั้งncʔ:²¹, ɲj:³² พุคกะเค้าไปดี ๆ กลัวเค้าจะว่า
- เอา...tc:²¹ ส่วนมากแม่ใหญ่พูดโทรศัพท์ไม่ว่ากะใครu:⁴², แม่, แม่ไป
- คุะไรเค้าkw:⁴², มันไม่ใช่ความผิดอะไรของเค้า, จะไปคุเค้าทำไม.

(ก่อนนอน:65-69)

ชาติคิดว่าผู้ที่โทรศัพท์มาเป็นอาจารย์ ชาติจึงพูดๆ การพูดๆของชาตินี้ว่าเป็นผลจากการที่ผู้ที่โทรศัพท์มาเป็นอาจารย์

ตัวอย่าง(38)นี้ แสดงการใช้ เลข เชื่อมโยงความอันเป็นผลตามลำดับ

- (38) เจนจิรา : =เยอะมากเลข, pbv^{45} ความที่กลัว, $\left[\begin{array}{l} \text{กลัวจะเจิง} pbj^{33}, kw^{41} = \\ \text{กลัวว่าเจิง, เรือคนมาช่วย} = \end{array} \right.$
 เมืองคึม :
 เจนจิรา : =แบบคนละหน่อส, คนละนิด, kbv^{23} ไม่, ไม่ลงทงกันไปเยอะแยะ,=
 เมืองคึม : =หน่อส.
 เจนจิรา : = kw^{41} lsv^{33} เป็นรูปเป็นร่างกันขึ้นมา อย่างเห็นคเห็นอ.
 (หีบ:122-126)

เจนจิราอธิบายว่าการที่ต้องร่วมทุนกันหลายคนเพื่อเปิดฝับนั้น เป็นเพราะกลัวว่า
 เปิดแล้วจะขาดทุน จึงต้องช่วยกันลงทุนคนละเล็กคนละน้อย และเมื่อร่วมทุนกันแล้ว จึงเปิด
 ฝัปได้สำเร็จ การที่เปิดฝัปได้นี้เป็นผลที่เกิดตามลำดับหลังจากการร่วมลงทุนด้วยกัน

ส่วนตัวอย่าง(39)นี้ แสดงการใช้ เลข เชื่อมโยงความอันเป็นผลสรุป

- (39) คริส : kw^{41} เพิ่งกลับมาได้เนี่ย hba^{45} . $\sum_{?v^{33}}$, เพิ่งกลับ
 คีเจ้อฮ :
 มาได้, kw^{41} lsv^{33} ไม่ทันใช้มี kba^{45} .
 (เสียดาษ:10-12)

คริสอธิบายให้คีเจ้อฮฟังว่า การที่เขาไม่ได้ไปร่วมงานในวันนั้น เพราะต้องไป
 แสคงคอนเสิร์ตที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เพิ่งกลับมา คำอธิบายนี้ก็ป็นข้อมูลทีคีเจ้อฮนำมา
 สรุปว่า คริสมาร่วมงานไม่ทัน

อย่างไรก็ตาม การโยงความอันเป็นผลสรุปด้วย เลข นี้ จะต่างจากการโยง
 ความอันเป็นผลสรุปด้วย เพราะฉะนั้น กล่าวคือ เพราะฉะนั้น จะโยงความอันเป็นผลสรุป
 ทีได้จากการตัดสินใจโดยพิจารณาปัจจัยเงื่อนไขต่างๆแล้ว แต่ เลข นั้น จะโยงความอัน

เป็นผลสรุปซึ่งเกิดจากสถานการณ์เงื่อนไขต่างๆกำหนดไว้ ไม่ใช่การตัดสินใจของบุคคล ดัง
 ในตัวอย่าง(44) ที่มีการใช้ดัชนีปริจเฉท เพราะฉะนั้น ผู้พูดเป็นผู้กำหนดข้อสรุปเองว่าต้อง
 ตรงไป หลังจากที่ได้พิจารณาเงื่อนไขต่างๆแล้ว แต่ถ้าผู้พูดจะพูดว่า "ถ้าเลี้ยวซ้ายเธอจะ
 เข้าเพชรบุรีตัดใหม่ เลี้ยวขวาเธอก็จะเข้าเพชรบุรีตัดใหม่ เลี้ยวตรงไปตรงกลาง เพื่อที่จะ
 ตรงไป" จะสื่อความว่า เงื่อนไขที่กล่าวมานั้น ทำให้ต้องขับรถตรงไป โดยไม่มีทางหลัก
 เลี้ยวเป็นอย่างอื่น และไม่จำเป็นต้องคิดหรือตัดสินใจใดๆอีก

จากตัวอย่าง(37)-(39)นั้น จะเห็นว่า เมื่อมีการใช้ เลย ผู้พูดจะมีเจตนาสรุป
 ความ และต้องการดำเนินผลต่อดีว

สรุปได้ว่า เลย ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองใน
 ระนาบโครงสร้างวัจนกรรม และในระนาบโครงสร้างผลัด

4.2.1.12 จึง

จึง เป็นดัชนีปริจเฉทแสดงการโยงความที่มีเนื้อความแสดงผล มีหน้าที่รองแสดง
 วัจนกรรมสรุปความ และแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูด

หน่วยย่อยในผลัดที่ปรากฏหลัง จึง จะมีเนื้อความอ้างอิงผลจากสาเหตุอย่างใด
 อย่างหนึ่งซึ่งได้กล่าวมาก่อนในการสนทนานั้น

การที่จึงแสดงการโยงความซึ่งเป็นผลนี้ มีผลให้จึงทำหน้าที่รองแสดงวัจนกรรม
 สรุปความด้วย

และในขณะเดียวกัน จึง ยังมีหน้าที่ในการแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูดด้วย
 เพราะทำให้ผู้ฟังทราบได้ว่าผู้พูดยังมีเรื่องที่ต้องการกล่าวต่อ เป็นการสรุป

อนึ่ง ดัชนีปริจเฉท จึง นี้มักใช้ในการสื่อสารที่เป็นทางการเป็นส่วนใหญ่ ในการ
 สนทนาแบบกันเอง ผู้พูดมักใช้คำว่า เลย หรือ ถึง ในข้อมูลการสนทนาที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา
 นี้ พบว่ามีการใช้ดัชนีปริจเฉท จึง เพียง 2 ครั้ง ตัวอย่าง(40)นี้ เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดง
 การใช้ จึง ในการสนทนา เพื่อเชื่อมโยงความที่มีเนื้อความแสดงผลจากสาเหตุ

- (40) ดีเจสำราญ : =ไปเรียบร้อยแล้ว. ในระหว่างที่, เอ้อ, เป็นอาจารย์สอนเปียโน=
 ดองหนึ่ง : ((หัวเราะ))
 ดีเจสำราญ : =ຍື່ນຮ້າ⁴¹ ນາ?⁴² ກຮາ?⁴³ , [อ่า, เป็นยังไงมาสังใจ, ຮຽນ²²=
 ดองหนึ่ง : ກຮາ?⁴¹.
 ดีเจสำราญ : =ไปเขียนเพลงກຮາ?⁴³. ตอนนั้น.

(นักร้องหน้าใหม่: 72-76)

ดีเจสำราญต้องการทราบเหตุผลที่ดองหนึ่งหันมาทำงานด้านการเขียนเพลง การที่ดองหนึ่งมาเขียนเพลงนี้ ดีเจสำราญมองว่าจะต้องเป็นผลจากสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง และได้ ຈິງ ในการโองความอันเป็นผลนี้เข้ากับความเป็นสาเหตุ ในกรณีนี้ผู้พูดไม่ทราบสาเหตุ ຈິງ เป็นการถามขอข้อมูล

การใช้ ຈິງ ร่วมกับคำแสดงการถาม "ทำไม" เช่น "ทำไมจึงร้องได้" "ทำไมเขาจึงกินเก่งอย่างนั้น" ยังเป็นการยืนยันไว้ว่า ຈິງ มีหน้าที่โองความอันเป็นผลจากสาเหตุ เพราะคำแสดงการถาม "ทำไม" ใช้ในการขอข้อมูลซึ่งเป็นเหตุ

สรุปได้ว่า ຈິງ ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม และในระนาบโครงสร้างผลัด

4.2.1.13 กึ่ง

กึ่ง เป็นคำขึ้นปีวจเจกนแสดงการโองความที่มีเนื้อความแสดงผล มีหน้าที่รองแสดงวัจนกรรมสรุปความ และแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูด

หน่วยย่อยในผลัดที่ปรากฏหลัง กึ่ง จะมีเนื้อความอ้างถึงผลจากสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งได้กล่าวมาก่อนในการสนทนານี้:

การที่กึ่งแสดงการโองความซึ่งเป็นผลนี้ มีผลให้กึ่งทำหน้าที่รองแสดงวัจนกรรมสรุปความด้วย

และในขณะที่เดียวกัน กึ่ง ยังมีหน้าที่ในการแสดงการดำเนินผลัดของผู้พูดด้วย เพราะทำให้ผู้ฟังทราบได้ว่าผู้พูดยังมีเรื่องที่ต้องการกล่าวต่อ เป็นการสรุป

จะเห็นได้ว่า ถึง มีลักษณะทางความหมาย คลอคลนหน้าที่หลักและหน้าที่รองเช่นเดียวกับ จึง ทุกประการ แต่ในการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการจะพบว่ามีการใช้ ถึง มากกว่า จึง

หลักฐานประการหนึ่งที่สนับสนุนว่าดัชนีปริจเฉท ถึง นั้นมีความหมายและหน้าที่ในปริจเฉทเช่นเดียวกับ จึง ก็คือการที่ ถึง สามารถปรากฏร่วมกับคำแสดงการถามขอเหตุผล "ทำไม" ได้เหมือนกับ จึง เช่น "ทำไมถึงร้องไห้" "ทำไมเขาถึงกินเก่งอย่างนั้น"

ตัวอย่าง(41)นี้ แสดงการใช้ ถึง เชื่อมโยงความอันเป็นผลจากสาเหตุ ขณะเดียวกัน ก็แสดงเจตนาสรุปความ และคำเน้นผลคือ

(41) ปุก : ((หัวเราะ))ฉัน kw⁴¹ นึกว่าไปเมืองจีน. ฉัน kw⁴¹ ?e:⁴⁵, มันจะไปทำอะไรที่เมืองจีน, thɯŋ³⁵ นึกกฎหมาย... พูดเรื่องเมืองจีนอยู่?⁴¹. =

(สามคนอลเวง:166-167)

หนึ่งกำลังคุยกับกอล์ฟและปุกถึงเรื่องการไปรักษาอาการป่วยที่เมืองจีน และได้เปลี่ยนมาพูดเรื่องการชักรถไฟแดง ซึ่งกอล์ฟก็เข้าใจและสนทนาตอบโต้ไปว่าเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย แต่ปุกไม่เข้าใจหัวข้อดังกล่าวในการสนทนา คิดว่ากอล์ฟและหนึ่งยังคุยเรื่องการไปเมืองจีนอยู่ จึงสงสัยว่า จะไปทำอะไรรที่เมืองจีนอันเป็นการทำผิดกฎหมาย สิ่งที่ปุกไม่เข้าใจว่าจะไปทำอะไรรนั้น เป็นสาเหตุ และการทำผิดกฎหมายเป็นผล

ในกรณีนี้จะเห็นได้ว่า สามารถแทนที่ ถึง ด้วย จึง ได้โดยไม่เปลี่ยนความหมายของการสนทนาเลย เพียงแต่การใช้ จึง ทำให้การสนทนามีความเป็นทางการมากกว่าการใช้ ถึง เท่านั้นเอง

สรุปได้ว่า ถึง ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อหา และทำหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม และในระนาบโครงสร้างผลัด

ดังได้กล่าวมานี้ จะเห็นว่า ในภาษาไทยมีดัชนีปริจเฉทที่ใช้ในการโยงความที่มีเนื้อหาแสดงผลถึง 4 ดัชนี ได้แก่ เพราะฉะนั้น เลย จึง และ ถึง

เพราะฉะนั้น จะแสดงผลสรุปซึ่งได้ไตร่ตรองแล้ว และมีปรากฏในการสื่อสารที่เป็นทางการ

เลข จะแสดงผลได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นผลจากสาเหตุ ผลตามลำดับ หรือผลสรุป จึงเป็นดัชนีปริจเจกแสดงผลที่พบว่ามีภาพปรากฏมากกว่าดัชนีปริจเจกแสดงผลอื่นๆ แต่มีข้อน่าสังเกตว่า แม้เลขจะทำหน้าที่ของความอื่นเป็นผลจากสาเหตุได้ แต่จะไม่มีการใช้เลข กับคำแสดงการตามขอเหตุผล "ทำไม"

จึง และ ถึง นั้นจะแสดงเฉพาะผลจากสาเหตุ แต่จึงมักจะปรากฏในการสื่อสารที่เป็นทางการ

4.2.1.14 เพื่อ

เพื่อ เป็นดัชนีปริจเจกแสดงการโองความที่มีเนื้อความแสดงจุดมุ่งหมาย (purpose) มีหน้าที่รองแสดงการดำเนินผลัด

หน่วยข้อในผลัดที่ปรากฏหลัง เพื่อ จะมีเนื้อความอ้างถึงจุดมุ่งหมายของเนื้อความอื่นที่มาก่อน

การที่ผู้พูดใช้เพื่อแสดงความอื่นเป็นจุดมุ่งหมายนี้ จึงเท่ากับว่าต้องการใช้ผลัดนั้น เพื่อจะกล่าวถึงข้อคำดังกล่าว เพื่อจึงทำหน้าที่แสดงการดำเนินผลัด

ในตัวอย่าง (38) หน้า 79 นั้น หนึ่งได้อธิบายเงื่อนไขและข้อสรุปจากการตัดสินใจที่จะให้กอล์ฟขับรถอยู่เลนกลางต่อไป และได้อธิบายเพิ่มเติมว่าการที่ต้องตัดสินใจเช่นนั้น เพราะมีจุดมุ่งหมาย คือความต้องการที่จะตรงไปเข้าถนนอโศก เป็นข้อกำหนดในการตัดสินใจ หนึ่งได้ใช้เพื่อแสดงการเชื่อมโองความอื่นเป็นจุดมุ่งหมายนี้เข้ากับข้อคำที่กล่าวมาก่อน

นอกจากนี้ การใช้เพื่อยังแสดงให้เห็นถึงมีสิ่งที่จะพูดต่อ และสิ่งที่จะพูดต่อนั้นก็คือสิ่งที่เป็นจุดมุ่งหมายของพฤติกรรมที่กำลังสนทนากันอยู่ เพื่อจึงแสดงการดำเนินผลัดของหนึ่งด้วย

โดยสรุป กล่าวได้ว่า เพื่อทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองในระนาบโครงสร้างผลัด

4.2.1.15 ถ้า

ถ้า เป็นดัชนีปริจเจกแสดงการโองความที่มีเนื้อความแสดงเงื่อนไข มีหน้าที่รองรองแสดงการดำเนินผล

หน่วยย่อยในผลที่ปรากฏหลัง ถ้า จะมีเนื้อความอ้างถึงเงื่อนไขที่มีผลต่อเนื้อความที่กล่าวมาก่อนหรือจะกล่าวต่อไป เงื่อนไขนั้นอาจเป็นเงื่อนไขตามข้อเท็จจริง เงื่อนไขที่เป็นไปได้ และเงื่อนไขที่เป็นไปไม่ได้ก็ได้

การใช้ ถ้า เพื่อโองความเข้าสู่ส่วนที่เป็นเงื่อนไขนี้ แสดงว่าผู้พูดยังมีข้อสงสัยที่จะกล่าวต่ออีก ดังนั้น ถ้า จึงแสดงการรักษามติของผู้พูดด้วย

ตัวอย่าง(18)จากหน้า 40 นี้ แสดงการใช้ถ้าในการโองความที่เป็นเงื่อนไขตามความเป็นจริง

(18) ฮาย : lew⁴⁵, lew⁴⁵, กึ่งนกเจียนnia⁴¹, แกงไปนกอฮากทำอะไร. ไจนก a⁴¹. ...ใจเลขจริงจะฮากทำอะไร, te⁴¹ มันจะไม่ได้จริงก็ะที่เราคิด lok⁴⁵, te⁴¹ สมมติว่า, lit⁴⁵ ไม่ฮากทำอะไร⁴⁵. ((หัวเราะ)) tha⁴¹ ใจจริงๆni⁴¹, อฮากลู่, อฮากนคนอยู่กะบ้าน, ริง.

(ลคิดกับขนาดค:8-11)

เงื่อนไขที่ฮายกล่าวถึงนี้ เป็นเงื่อนไขที่อ้างอิงสภาพความเป็นจริง ได้แก่ ความน่าารถนาที่แท้จริงของหลาน(ใจจริง) ฮายต้องการทราบว่า ภาะได้เงื่อนไขดังกล่าวนี้ หลานต้องการจะประกอบอาชีพอะไรหลังจากสำเร็จการศึกษา หรือต้องการอยู่กับบ้านเฉา

ตัวอย่าง(42)นี้แสดงการใช้ถ้าในการโองความที่เป็นเงื่อนไขที่เป็นไปได้

(42) ดีเจชัยฮ : =ก็ได้. ((หัวเราะ)) te⁴¹ วันนั้นพีคริส, เสือคาจิงเลขพีคริสไม่ไป

na?⁴⁵ kha?⁴⁵, ๗๗:⁴⁵, เสือใจจิงเลข.

คริส : khap⁴⁵. khap⁴⁵, =

ครีฬ : =tha:⁴¹ tha:⁴¹ มีอีกหนึ่ก kw⁴¹ จะไปให้ได้นา⁴⁵ khap⁴⁵. [คราว=
 คีเจ็ช้อย : kha:⁴¹.
 ครีฬ : =เน็ช, เล็ชคากมาก phw⁴⁵ ครึ้งที่นั้ฉวไปนาลฉว.

(เล็ชคากะ: 22-27)

ครีฬได้บอกกับคีเจ็ช้อยฉว ฉวจะไปร่วมงาน กาศใต้เง็อนไซฉว ฉวเม็อมีการจึคงานอื่กครึ้งหนึ่ก ทั้งครีฬและคีเจ็ช้อยต่างก็ทราบกัันอู่ฉวฉว ฉวตามปกติ งานดังกล่าฉวจะจึคฉวฉวปีละครึ้งทุกาปี ฉวเน็ฉว ฉวเง็อนไซที่ครีฬกำหนดไว้นั้ฉวจึงเป็นเง็อนไซที่ไปนไปได้

ส่วนตัวอ่อย่าง(30)ในหน้า 72 นั้น แสดงการไป ถ้า เชื่อมโยงความันเป็นเง็อนไซที่ตรงขั้มากับความจึริง และเม็ออาจเป็นไปได้อฉว ฉวกล่าวคือ หนึ่กเสนอความเห็นฉว ปึ๊กอาจจะไม่ได้รับการชมว่าส่วส กาศใต้เง็อนไซฉว ปึ๊กมีนั้ส่วหรือน็องส่ว ฉวแต่คากความเป็นจึริงนั้น ปึ๊กเป็นลुकสาวคนเด็ชวของครอบครัว ฉวดังนั้น ฉวเง็อนไซที่หนึ่กกล่าวมานั้ฉวจึงเป็นลึ่กเม็ออาจไปนไปได้

ทั้งในตัวอย่าง(18), (42)และ(30)ที่แสดงมานั้ ฉวจะเห็นฉว เม็อผู้พูดใช้^{๒๒}เพื่อจึคกล่าวถึงเง็อนไซนั้นผู้พูดต่างก็ต้องการค่านึ่กฉว ฉวเพื่อที่จะพูดอื่กทั้งฉว

สรุปได้ฉว ถ้าทำหน้าทีหัดกัในระนาบโครงสร้างเน็อความ และทำหน้าทีร้งในระนาบโครงสร้างหัด

4.2.2 คีฉวปึริงเจกซึ่งแสดงการจึคโครงสร้างความ

4.2.2.1 นั้_(๔)

นั้_(๔) เป็นคีฉวปึริงเจกแสดงก่นความ มีหน้าทีร้งแสดงสถานะของก่นความนั้นฉวเป็นเรื่งที่ผู้พูดคาคว่าผู้ฟังนั้กออกหรือเข้าใจได้ ฉวไม่ฉวจะเป็นเรื่งที่อู่ในคานึคคิคของผู้นั้กในขณะนั้นฉวแล้วหรือไม่

นั้_(๔) จะปรากฏกัษหน้าช้อยในหัดค ทำหน้าทีร้งว่าหน้าช้อยดังกล่าวเป็นก่นความของประโศคหรือของปึริงเจก หน้าช้อยในหัดคนั้นอาจมีรูปทางวากสมัพันธ์เป็นค่านาม นามวลี หรือวิเศษณ์วลี ฉวแต่จะไม่พบนั้_(๔) แสดงก่นความที่มีรูป: ปึ้นอนุพากั

ลักษณะการระบุแก่นความของ $\underline{\text{นี่}}_{(e)}$ นี้ จะเป็นการระบุแก่นความแบบกล่าวซ้ำ (emphatic) กล่าวคือ $\underline{\text{นี่}}_{(e)}$ ไม่ได้ให้ความหมายพิเศษใดๆกับแก่นความนั้น เพียงแต่แสดงการซ้ำความสำคัญของแก่นความนั้นในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของประโยคหรือเป็นตัวข้อในการสนทนาในขณะนั้น

Peansiri Eknaiyom (1982) ศึกษาการจัดโครงสร้างความในภาษาไทย ให้ข้อสรุปว่า สิ่งที่จะนำมากล่าวเป็นแก่นความได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติทางความหมายที่ชี้เฉพาะ (definite) เช่น "พี่บอย $\underline{\text{นี่}}$ คิดถึงจังเลย" (สามคนอดwege: 214) พี่บอยที่ผู้พูดกล่าวถึงนี้ อ้างถึงบุคคลเพียงคนเดียวที่ผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจได้ตรงกันว่าเป็นใคร นอกจากนี้ แก่นความยังอาจอ้างถึงสิ่งที่มีลักษณะคลุมทั่ว (generic) เช่น "เธอไม่ชอบเธอ ไอศกรีม $\underline{\text{นี่}}$ " ไอศกรีมในประโยคนี้นี้ไม่ได้มีความหมายเฉพาะเจาะจงว่าเป็นไอศกรีมชนิดใด แบบใด รสใด แต่มีความหมายครอบคลุมถึงทุกอย่างที่เป็นไอศกรีม

ด้วยคุณสมบัติดังกล่าว สรุปได้ว่า แก่นความจะต้องอ้างถึงสิ่งที่ผู้พูดถือว่าเป็นความรู้ที่ผู้ฟังมีอยู่แล้ว (given information) หรือเป็นความรู้ที่ร่วมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง (shared knowledge) นั้นเอง

ดังนั้น การที่ $\underline{\text{นี่}}_{(e)}$ ทำหน้าที่แสดงแก่นความ จึงเท่ากับว่า $\underline{\text{นี่}}_{(e)}$ มีหน้าที่แสดงด้วย ว่าผู้พูดกล่าวแก่นความดังกล่าวนี้ ผู้ฟังสามารถนึกออกหรือเข้าใจได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่ในความนึกคิดของผู้ฟังในขณะนั้นแล้วหรือไม่ได้ก็ตาม

ตัวอย่าง (43) นี้ แสดงการใช้ $\underline{\text{นี่}}_{(e)}$ ระบุแก่นความซึ่งมีรูปเป็นนามและนามวลี

(43) ตา : น้ำมันตะไคร้ $\underline{\text{นี่}}$ ¹, [เอากานวคฯ เข้า. น้ำมันในทวดนั้นมันก็ได้, =
 ฮาส : $\underline{\text{นี่}}$ ². เน้อ, กาเข้า.]
 ตา : = แก้วปวค.

(ก่อนนอน: 41-43)

ตาดังกล่าวจะแนะนำให้หลานใช้น้ำมันตะไคร้กานวคบริเวณที่ปวด โดยยกเอาน้ำมันตะไคร้มาเป็นจุดตั้งต้นหรือแก่นความ และใช้ $\underline{\text{นี่}}_{(e)}$ ในการระบุว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นแก่นความ ชั่วครู่ให้ผู้ฟังทราบว่า ขณะนี้จะพูดเรื่องน้ำมันตะไคร้ ซึ่งมีเนื้อหาว่า ให้หลานนำมากานวคบริเวณที่ปวดได้

ในทำนองเดียวกัน ฮาซก็ได้กล่าวสนับสนุนคำแนะนำของดา โคอ์ใช้รูปทน"นี้" ในการอ้างถึงแก่นความซึ่งก็คือ น้ำมันตะไคร้

ในตัวอย่างนี้ น้ำมันตะไคร้ เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในสถานการณ์การสนทนาแล้ว จึงมีความหมายเฉพาะ อ้างถึงสิ่งที่ผู้ฟังทราบได้จากสถานการณ์

ตัวอย่าง(44) แสดงการใช้ $\underline{u}_{(2)}$, ระบุด้านความ"จริงๆแล้ว"ซึ่งมีรูปเป็นวิเศษณ์ วลี

- (44) ดองหนึ่ง : $\underline{kh\text{w}}^{23}$ ดอนนั้น, -
 ไม่, ไม่ได้กินกอลอยู่แล้ว $\underline{ha}^{41}$, [ว่า, ว่าชีวิตจะต้องมาอย่างนี้, =
 ดีเจสำราญ : $\underline{?w\text{:m}}^{23}$.
 ดองหนึ่ง : =หรือว่าไม่ไม่, ไม่ชอบตรงนี้เท่าไร, [หมายถึงจริงๆแล้ว $\underline{u}^{41}$ =
 ดีเจสำราญ : $\underline{?w\text{:m}}^{23}$.
 ดองหนึ่ง : = $\underline{na}^{45}$ $\underline{ha}^{45}$. $\underline{lcw}^{45}$ $\underline{kw}^{41}$, ไบ้เฮา, =
 (ยกเรื่องหน้าใหม่: 154-155)

กล่าวโดยสรุป $\underline{u}_{(2)}$ ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองในระนาบสถานะของเนื้อหา

4.2.2.2 $\underline{u}_{(1)}$

$\underline{u}_{(1)}$ เป็นดัชนีปริจเจกแสดงแก่นความ มีหน้าที่รองแสดงสถานะของแก่นความ นั้นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุคาดว่าผู้ฟังนึกออกหรือเข้าใจได้ ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องที่อยู่ในความนึกคิด ของผู้ฟังในขณะนั้นแล้วหรือไม่ และแสดงวัจนกรรมถึงความสนใจจากผู้ฟัง

$\underline{u}_{(1)}$ จะปรากฏท้ายหน่วยย่อยในผลิต ทำหน้าที่ระบุว่าหน่วยดังกล่าวเป็นแก่น ความของประโยคหรือของปริจเจก หน่วยย่อยในผลิตนั้นอาจมีรูปทางวากยสัมพันธ์เป็นคำ นาม นามวลี วิเศษณ์วลี หรืออนุพยางค์ก็ได้

ลักษณะการระบุด้านความของ $\underline{u}_{(1)}$ นี้ จะเป็นการระบุด้านความแบบเน้นจุดสนใจ (focusing) กล่าวคือ $\underline{u}_{(1)}$ จะทำหน้าที่ดึงความสนใจของผู้พูดมาสู่แก่นความในการสนทนา

จึงอาจกล่าวได้ว่า ในขณะที่ยัง $\underline{น๊ะ}_{c2}$ ทำหน้าที่โดยตรงต่อถ้อยคำที่เป็นแก่นความ ด้วยการย้าความสำคัญของแก่นความนั้นในฐานะที่เป็นหัวข้อในการสนทนา $\underline{นี่}_{c1}$ จะทำหน้าที่ในแง่ของการสื่อสารด้วยการดึงความสนใจของผู้ร่วมสนทนาเข้าสู่เรื่องเดียวกัน เพื่อที่การสนทนานั้นสามารถดำเนินต่อไปได้

ในทำนองเดียวกับ $\underline{น๊ะ}_{c2}$ การที่ $\underline{นี่}_{c1}$ มีหน้าที่หลักแสดงแก่นความ ส่อมเท่ากับ มีหน้าที่รองในการแสดงสถานะของแก่นความนั้นว่าเป็นเรื่องที่มีผู้คาดคะเนว่าผู้ฟังจะนึกออกหรือเข้าใจได้ด้วย

นอกจากนี้ การที่ $\underline{นี่}_{c1}$ แสดงแก่นประโยคแบบเน้นจุดสนใจ ทำให้ $\underline{นี่}_{c1}$ มีหน้าที่รองแสดงวิจารณ์กรรรมขอให้ผู้ฟังสนใจด้วย

ตัวอย่าง(45)นี้ แสดงการใช้ $\underline{นี่}_{c1}$ ระบุแก่นความที่มีรูปเป็นนามวลี และเป็นแก่นความที่น่ามากล่าวหลังเนื้อหา(afterthought topic)

(45) หนึ่ง : $\underline{วะ}_{c2}$, $\underline{ไอ้ทีพอ้ว?}_{c1}$ เหมือนกัน,

เค้าบอกเค้าไปไม่ได้, $\underline{พอ}_{c2}$ $\underline{วะ}_{c1}$ สามี้เค้าไม่มา.

ปึก : $\underline{วะ}_{c2}$, $\underline{น้า}$ เบื่อหน้าฮ, พวกที่มีลูกกวนตัวมีสามี้กวนใจ $\underline{ปึก}_{c1}$.

(สามคนถวเวง: 24-26)

"พวกที่มีลูกกวนตัวมีสามี้กวนใจ" ที่ปึกยกขึ้นมาเป็นแก่นความนี้ เป็นสิ่งที่ปึกคาดคะเนว่าผู้ฟังทราบได้จากบริบทของการสนทนาว่าหมายถึงคนกลุ่มใด และต้องการเน้นความสนใจในเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะ

ส่วนตัวอย่าง(46) จะแสดงการใช้ $\underline{นี่}_{c1}$ ระบุแก่นความที่อ้างถึงสถานการณ์ และ มีรูปเป็นอนุพจน์

(46) ดอหนึ่ง : $\underline{สนุกห่อ?}_{c1}$, เด็กเค้ามุชเฮอะ.

ดีเจสำราญ : $\underline{ล๊ะ}_{c2}$ $\underline{ห่อ?}_{c1}$.

ดอหนึ่ง : มุชเฮอะ.

ดีเจสำราญ : ๖๗^{๔๑} นึกว่ามา, มาเรียนni^{๔๑}, แล้วจะเรียบร้อย, [แล้วจะ=
 ดองหนึ่ง : ๖๖:๖๖^{๔๕}, =
 ดีเจสำราญ : =กลัว, จะ, ไม่มีเลขหรือkhlap^{๔๕}.

(นักร้องหน้าเวที: 4-9)

การที่เด็กๆ มาเรียนนี้ ก็เป็นสถานการณ์ที่ดีเจสำราญคาดว่าดองหนึ่งจะเข้าใจได้ เนื่องจากดองหนึ่งเป็นผู้สอน และดีเจสำราญที่กำลังหุคถึงเด็กๆ ที่ดองหนึ่งสอน ไม่ใช่เด็กกลุ่มอื่น และต้องการเน้นความสนใจในเรื่องการมาเรียนของเล็กเหล่านั้นโดยเฉพาะ

และในตัวอย่าง(47)นี้ นี้_(๑) จะระบุกันความที่มีรูปเป็นอนุภาคแสดงเงื่อนไข

- (47) พิธีกรชาย : $\left[\begin{array}{l} \underline{ni}^{๔๑} \underline{tha}^{๔๑} \underline{ha:k}^{๔๑}, \underline{ni}^{๔๑} \underline{tha}^{๔๑} \underline{ha:k}^{๔๑} \underline{wa:}^{๔๑} \text{ไม่มีใคร=} \\ \text{พิธีกรหญิง :} \\ \text{พิธีกรชาย :} \end{array} \right.$ $\left[\begin{array}{l} \text{ตกลงว่าใครที่ใครนี่เองเน้อ.} \\ \text{=หนึ่งไว้ตะใคร่น้ำอยู่นาน} \underline{nia}^{๔๑} \underline{na?}^{๔๕}, \text{ (ซึ่งที่บริเวณเหนือริมฝีปาก} \\ \text{ตนเอง))} \text{ แล้ว} \underline{kw}^{๔๑} \text{ ก็ไม่ออกว่าใครเป็นใครเน้อ.} \end{array} \right.$

(พี่น้อง: 19-22)

John Heiman (1978) ได้ทำการศึกษาคุณสมบัติของเนื้อความที่เป็นเงื่อนไขในภาษาซึ่งอยู่ต่างตระกูลกันหลายภาษา ด้วยวิธีวิทยา(methodology)ทางพจนานุกรม และทางหน่วยคำวิเศษณ์ พบว่าเนื้อความส่วนที่เป็นเงื่อนไขนั้นมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกันความ กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ผู้พูดใช้เป็นกรอบในการตั้งต้นสำหรับปริศนาคำถามที่จะตามมา

"...it constitutes the framework which has been selected for the following discourse"

(Heiman, 1978: 583, 585)

ในตัวอย่าง(47)นั้น พิธีกรชายกำลังกล่าวถึงตำรวจกับนเรนทร์ซึ่งมีหน้าตาคล้ายกันมาก โดยแสดงเงื่อนไขเพื่อสนับสนุนความคิดดังกล่าวว่า ถ้าตำรวจไม่ได้ไว้หนวด คนคงจะจำไม่ได้ว่าคนไหนคือตำรวจ และคนไหนคือนเรนทร์ จะเห็นว่า มีการใช้ นี้, ระบุแก่นความที่อ้างถึงเงื่อนไขดังกล่าว เพื่อเน้นจุดสนใจ

ดังได้กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า นอกจาก นี้, จะมีหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้าง เนื้อความแล้ว ยังทำหน้าที่รองในระนาบสถานะของเนื้อหาและระนาบโครงสร้างวัจนกรรมด้วย

4.2.2.3 หรือ

หรือ เป็นดัชนีปริจเฉทแสดงเนื้อหาของประโยค มีหน้าที่รองแสดงว่าเนื้อหา นั้น เป็นข้อมูลซึ่งผู้พูดคาดว่าเป็นความรู้ใหม่(new information)หรือเป็นเรื่องที่ไม่ได้อยู่ในความคาดคิดของผู้ฟังมาก่อน และแสดงวัจนกรรมถึงความ

หน้าย่อในผลึกที่ปรากฏหน้า หรือ จะเป็นเนื้อหาจริงประโยค ซึ่งมีเนื้อความ อ้างถึงสิ่งที่ผู้พูดคาดว่าผู้ฟังคิดอยู่ เชื่ออยู่ หรือคาดหวังไว้ จึงอาจพบหรือปรากฏร่วมกับ หน้าย่อในผลึกที่มีดัชนีปริจเฉทแสดงการโองความได้

การระบุส่วนที่เป็นเนื้อหาด้วยหรือนี้ เป็นการระบุแบบฮ้ำ(epiphatic)

ในขณะที่แก่นความมักจะเป็นสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนามีความรู้ร่วมกันอยู่แล้ว ส่วนที่เป็น เนื้อหามักจะเป็นความรู้ใหม่เกี่ยวกับแก่นความ ซึ่งผู้พูดต้องการนำเสนอแก่ผู้ฟัง การที่ ก๊อชคำใดจะเป็นข้อมูลใหม่นั้น ก๊อชคำนั้นจะต้องเสนอข้อมูลซึ่งผู้พูดคาดว่าผู้ฟังไม่รู้มาก่อน (non-recoverable to the hearer) ซึ่งอาจเกิดจากข้อมูลนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ได้มีการพูดคุยกันมาก่อน หรืออาจเป็นข้อมูลซึ่งผู้พูดไม่คาดหวังมาก่อน นั่นก็คือเป็นข้อมูลที่ขัดแย้งกับความ คาดหวังของผู้ฟัง(Halliday and Hasan, 1976:69)

สำหรับ หรือ นั้น แสดงเนื้อหาของประโยคที่ไม่สอดคล้องกับความคิดของผู้ฟัง จึงหมายความว่า หรือ ทำหน้าที่แสดงสถานภาพข้อมูลซึ่งเป็นเรื่องซึ่งผู้พูดคาดว่าผู้ฟังไม่รู้มาก่อนด้วย

นอกจากนี้ การที่ หฺรอก แสดงเนื้อหาของประโยคซึ่งมีความขัดแย้งกับความคิดของผู้ฟังนี้ ทำให้ หฺรอก แสดงวัจนกรรมถึงความไปด้วสโตยปรียาส

ในตัวอย่าง(18)ข้างต้นนั้น สาธกามหลานว่า จริงๆแล้ว หลานขอปากประกอบอาชีพอะไร แต่เกรงว่าหลานอาจจะเข้าใจผิดว่า จะต้องประกบอาชีพนั้นจริงๆ จึงได้ใช้ดัชนีปริจเจกต์เชื่อมโยงถ้อยคำที่มีเนื้อความขัดแย้งกับความเข้าใจดังกล่าวว่า ในชีวิตจริงอาจจะไม่ได้ประกอบอาชีพที่ตนต้องการก็ได้ และได้แสดงการซ้ำส่วนที่เป็นเนื้อหาของประโยคนั้นด้วย หฺรอก

นอกจากจะซ้ำเนื้อหาของประโยคแล้ว หฺรอก ยังแสดงว่า เนื้อหาส่วนดังกล่าวเป็นเรื่องที่สาธกาคิดว่าจะขัดแย้งกับความคิดของหลาน และเท่ากับแสดงวัจนกรรมถึงความด้วส

สรุปได้ว่า หฺรอก ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองในระนาบสถานะของเนื้อหา และในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม

4.2.2.4 หฺลละ

หฺลละ เป็นดัชนีปริจเจกต์แสดงเนื้อหาของประโยค มีหน้าที่รองแสดงว่าเนื้อหานั้นเป็นข้อมูลซึ่งผู้พูดคาดว่าผู้ฟังจะเข้าใจหรือรู้ได้จากบริบทหรือจากความรู้ทั่วไป และแสดงวัจนกรรมอื่นอันเนื้อความ

หน่วยย่อยในผลิตภัณฑ์ปรากฏหน้า หฺลละ จะเป็นเนื้อหาของประโยค ซึ่งมีเนื้อความที่ผู้พูดคาดว่าผู้ฟังสามารถนึกออกหรือเข้าใจได้จากบริบททางภาษา ซึ่งหมายถึงถ้อยคำหรือเรื่องราวที่ได้พูดกันมาก่อนหน้านั้น หรืออาจเข้าใจได้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการสนทนา จากความรู้ทั่วไปที่ผู้ฟังมีอยู่ หรือเป็นเรื่องที่ผู้พูดคาดว่าผู้ฟังทราบดีอยู่แล้วก็ได้

การระบุส่วนที่เป็นเนื้อหาด้วย หฺลละ นี้ เป็นการระบุแบบซ้ำ (emphatic)

และด้วยเหตุที่ หฺลละ ทำหน้าที่หลักในการระบุเนื้อหาซึ่งผู้พูดคาดว่าผู้ฟังพอจะรู้หรือเข้าใจได้ดังกล่าวข้างต้น หฺลละ จึงมีหน้าที่รองในการแสดงเจตนาของผู้พูดที่จะยืนยันความรู้ส่วนดังกล่าวด้วย

ตัวอย่าง(48)แสดงการใช้ แหละ ระบุเนื้อหาของประโยค

(48) ดีเจนนุส : เป็นหน่วยลาดตระ, เป็นทหารปะพี? (หัวเราะ)
เป็นหน่วยลาดตระเวน, ไล่ปะ?

ราชันย์ : เอ้อ, ลักษณะนั้นlc? ²¹

ดีเจนนุส :

ราชันย์ :

นั้นอ ²¹.

๗๖: ³⁵. ๗๗: ³⁵ khap ⁴⁵. [1, =
ลักษณะ

(ทหารอากาศภาคที่: 91-98)

ดีเจนนุสได้ถามและทราบจากราชันย์ว่าราชันย์เป็นข้าราชการ แต่ไม่ได้ประจำ
อยู่ในสถานที่ราชการ จึงคิดว่าราชันย์คงจะเป็นทหารหน่วยลาดตระเวน และได้พยายาม
ถามเพื่อพิสูจน์ความคิดนั้น โดยใช้คำแสดงการถามทศรถ "ไล่ปะเล่า"

ราชันย์เห็นว่า สิ่งที่ดีเจนนุสกำลังคิดอยู่นั้น ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้ว จึง
ได้ตอบรับว่า "ลักษณะนั้นแหละ"

แหละ จึงแสดงเนื้อหาของประโยคซึ่งเป็นข้อมูลที่ราชันย์คาดว่าดีเจนนุสทราบอยู่
บ้างแล้ว ในขณะที่เดี๋ยวก็นึกแสดงวิจนกรรมส่วอื่นอันความถูกต้องของควาขรู้จึง
กล่าวด้วย

สรุปได้ว่า แหละ ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างข้อความ และทำหน้าที่รอง
ในระนาบสถานะของเนื้อหา และในระนาบโครงสร้างวิจนกรรม

4.2.2.5 ใง

ใง เป็นดัชนีชี้แจงแจกแจงเนื้อหาของประโยค มีหน้าที่รองนแสดงว่าเนื้อหานั้น
เป็นข้อมูลซึ่งผู้พูดคาดว่าเป็นส่วนของควาขรู้ของผู้ฟัง แต่ไม่ได้้อยู่ในความนึกคิดของผู้ฟังใน
ขณะนั้น และแสดงวิจนกรรมระบุความ

หน่วยย่อยในมัลคที่ปรากฏหน้า ใง จะเป็นเนื้อหาของประโยค ซึ่งมีเนื้อความที่ผู้
พูดคาดว่าเป็นส่วนของควาขรู้ของผู้ฟังแล้ว แต่ไม่ได้้อยู่ในความนึกคิดของผู้ฟังในขณะนั้น

โดยนัยนี้ การระบุส่วนที่เป็นเนื้อหาด้วย ใจ จึงเป็นการระบุแบบเห็นจุดสนใจ (focusing)

และคำสเหตุที่ ใจ ทำหน้าที่หลักในการระบุเนื้อหาซึ่งผู้พูดคาดว่าเป็นส่วนหนึ่งใน ความรู้ของผู้ฟังแล้วนี้ ใจ จึงมีหน้าที่รองในการแสดงเจตนาของผู้พูดที่จะระบุให้ผู้ฟังทราบ ว่าในขณะนั้น ผู้พูดกำลังจะเสนอข้อมูลเกี่ยวกับส่วนดังกล่าวในความรู้ของผู้ฟัง

ตัวอย่าง(49)นี้ แสดงการใช้ ใจ ระบุเนื้อหาของประโยค

(49) เจนจิรา : เริ่มแรกเลขท่าอะไรเธอ, $[kw^{41}$ แบบกินข้าวกันไปมา, แล้วอยู่ๆ, =
 เมืองคึม : $[เราท่า,$ $[ha?^{45}, =$
 เจนจิรา : = ((หัวเราะ))
 เมืองคึม : = ตอนแรกยังไม่มี, $[we^{41}$ เราทำนั้น $[we^{22}$, สาวนักร้องซึ่ง,
 เจนจิรา : $[we^{22}$ $[we^{22}$. $[พลาซ่า,$
 $[ชายพวกเครื่องของแต่งบ้าน, อะไรเงี้ย,$
 (มีบ: 19-24)

เจนจิราและเมืองคึมกำลังจะเล่าให้กันฟังกันว่า ได้เคยทำธุรกิจอะไรร่วมกันมา บ้าง เมืองคึมได้พูดถึงร้านสาวนักร้องซึ่ง ซึ่งเป็นร้านขายเครื่องตกแต่งบ้าน โดยให้รูป แทน"นั้น"ในการอ้างถึงร้านดังกล่าวก่อนที่จะเอ่ยชื่อร้านภายหลัง เนื่องจากร้านดังกล่าวนี้ เป็นธุรกิจที่เมืองคึมและเจนจิราได้เคยร่วมกันทำมาก่อน เมืองคึมจึงคาดว่าร้านนี้จะเป็น ส่วนหนึ่งของความรู้ของเจนจิราแล้ว แต่เจนจิรายังไม่กล่าวถึงในการสนทนาอาจเป็นเพราะ ความรู้นี้ยังไม่ได้อยู่ในความคิดของเจนจิราในขณะนั้น

การที่เมืองคึมใช้ ใจ แสดงเนื้อหาของประโยคในการสนทนา นี้ จึงแสดงว่าข้อมูลนี้ เจนจิรารู้อยู่แล้วแต่ไม่ได้นึกถึงในขณะนั้น เมืองคึมจึงต้องระบุว่าเรื่องที่กำลังพูดถึงนี้เป็น สิ่งที่เจนจิรารู้อยู่แล้ว เพื่อให้เจนจิรานึกได้ และดำเนินการสนทนาต่อไปได้

สรุปได้ว่า ใจ ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อหา และทำหน้าที่รองใน ระนาบสถานะของเนื้อหา และในระนาบโครงสร้างวัจนกรรม

4.2.2.8 ละ

ละ เป็นดัชนีปริจเจกแสดงเนื้อหาของประโยค มีหน้าที่รองแสดงว่าเนื้อหา ดังกล่าว เป็นข้อมูลซึ่งผู้พูดคาดว่าเป็นความรู้ใหม่สำหรับผู้ฟัง และแสดงวิจนกรรมเล่าความ หน่วอ้อฮานผลัดที่ปรากฏหน้า ละ จะเป็นเนื้อหาของประโยค ซึ่งมีเนื้อความที่ผู้ พูดคาดว่าผู้ฟังไม่รู้มาก่อน นั่นคือเป็นความรู้ใหม่สำหรับผู้ฟัง การระบุส่วนที่เป็นเนื้อหาด้วย ละ จึงเป็นการระบุแบบบ้ำ (emphatic) ด้วยเหตุที่ ละ ทำหน้าที่หลักแสดงเนื้อหาของประโยคที่ผู้พูดคาดว่าเป็นข้อมูลใหม่ จริงๆสำหรับผู้ฟัง ละ จึงมีหน้าที่แสดงวิจนกรรมแจ้งให้ผู้ฟังทราบด้วย

ตัวอย่าง(50)นี้ แสดงการใช้ ละ ในการระบุเนื้อหาของประโยค

- (50) หลาน : คงอาจารย์. tha⁴¹ เพื่อนเค้าจะเรียกกอล์ฟ.
 ฮาส : นั่นsi³³. เห็นเค้าเรียกวิชวล, [แม่ใหญ่kw⁴¹ lyj³³ บอก,] ไม่ฮ้อ³² =
 คา : [เสียงผู้หญิง.
 ฮาส : =khc?³¹. ออกไปข้างนอก, เห็นเค้าบอกเค้าจะไปมหาวิทยาลัย=
 (ก่อนนอน:76-79)

เมื่อฮาสตอบอาจารย์ว่า หลานไม่อยู่บ้านนั้น ฮาสมีใจว่าเรื่องดังกล่าวเป็นต้อง เป็นข้อมูลที่อาจารย์ไม่รู้มาก่อนจริงๆ เพราะถ้าอาจารย์รู้แล้ว ก็คงไม่โทรศัพท์มาหา ดังนั้น ฮาสจึงใช้ ละ ในการแสดงเนื้อหาของประโยคดังกล่าว และการที่เนื้อหานั้นเป็นเรื่องที่ ผู้ฟังไม่ทราบมาก่อน ละ จึงแสดงวิจนกรรมเล่าความให้ทราบด้วย

สรุปได้ว่า ละ ทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อความ และทำหน้าที่รองใน ระนาบสถานะของเนื้อหา และในระนาบโครงสร้างวิจนกรรม

4.2 สรุป

ดังได้แสดงรายละเอียดของดัชนีปริจเจกทั้ง 21 ดัชนีที่ทำหน้าที่หลักในระนาบ โครงสร้างเนื้อความมานี้ จะเห็นว่า ดัชนีปริจเจกซึ่งทำหน้าที่หลักในระนาบนี้จะมีหน้าที่รอง ที่สอดคล้องกันด้วย เช่น ดัชนีปริจเจกซึ่งทำหน้าที่หลักแสดงการโองความก็มักจะมีหน้าที่รอง

ในระนาบโครงสร้างหลัก และระนาบโครงสร้างวิศวกรรมด้วย ส่วนดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่หลักแสดงโครงสร้างความถี่ก็จะมีหน้าที่รองในระนาบสถานะของเนื้อหา เป็นต้น การแสดงหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉทในระนาบโครงสร้างเนื้อหาความถี่ อาจเขียนสรุปได้เป็นตารางที่ 6 ดังปรากฏในหน้า 98

จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าดัชนีปริจเฉทจะแสดงหน้าที่หลักในการโยงความถี่ แสดงแก่นความถี่ หรือแสดงเนื้อหาก็ตาม ล้วนเป็นหน้าที่ที่ปรากฏโดยตรงต่อเนื้อหาความถี่ทั้งสิ้น

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่หลักแสดงการโยงความถี่ นั้น ก็ช่วยให้ถ้อยคำมีเนื้อหาความถี่ต่อเนื่องกันไปอย่างเป็นเอกภาพ เช่น ดัชนีปริจเฉท แล้ว ก็แสดงให้เห็นว่ายังมีเนื้อหาความถี่จะมาเพิ่มเติมในการสนทนาอีก เป็นเนื้อหาความถี่ต่อเนื่องจากเนื้อหาความถี่เดิม หรือเป็นเนื้อหาความถี่ของเรื่องอื่นที่ผู้พูดจะหยิบยกมาเป็นประเด็นในการสนทนาต่อไป ดัชนีปริจเฉท แต่ ก็แสดงให้เห็นว่า เนื้อความดังกล่าวไม่ใช่เรื่องที่อยู่นอกประเด็นของการสนทนา เพียงแต่เนื้อหาความถี่นั้นมีความขัดแย้งกับเนื้อหาความถี่มาก่อน หรือขัดแย้งกับความคาดหวังของผู้ร่วมสนทนา เป็นต้น

ส่วนดัชนีปริจเฉทที่แสดงแก่นความถี่และเนื้อหานั้น ก็แสดงการจัดโครงสร้างเนื้อหาความถี่ในการสนทนา ทำให้ผู้ร่วมสนทนาเข้าใจได้ง่ายขึ้นว่าขณะนี้กำลังสนทนายกัเรื่องอะไร มีใจความว่าอย่างไร เนื้อความส่วนใดเป็นกรอบตั้งต้นของการสนทนา เนื้อความส่วนใดที่ผู้พูดให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

ผลที่ตามมา ก็คือ การสนทนาสามารถดำเนินไปด้วยความราบรื่นในระดับหนึ่ง เพราะผู้ร่วมสนทนามีความเข้าใจที่ตรงและสอดคล้องกันเกี่ยวกับเรื่องราวและความสัมพันธ์ของเนื้อหาความถี่ในการสนทนานั้นๆ

ในบทต่อไปจะได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่แสดงการจัดโครงสร้างของการสนทนายกัเป็นหลัก และการใช้หลักของผู้ร่วมสนทนา ได้แก่ ดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างหลัก

ตารางที่ 6 แสดงภาพรวมการแสดงผลหน้าที่หลักและหน้าที่รองของ
ดัชนีปัจจัยเอกในระนาบโครงสร้างเนื้อความ

- หมายถึง ระนาบที่ดัชนีปัจจัยเอกแสดงผลหน้าที่หลัก
- หมายถึง ระนาบที่ดัชนีปัจจัยเอกแสดงผลหน้าที่รอง

ดัชนีปัจจัยเอก	โครงสร้างเนื้อความ		โครงสร้าง หลัก	โครงสร้าง วิจนกรรม	กรอบ ผู้ร่วม สนทนา	สถานะ ของ เนื้อหา
	การเชื่อม โยงความ	การจัด โครงสร้าง ความ				
นิ้ว	••		•			
ก้น	••		•			
ขา	••					
แต่	••		•	•		
หรือ	••			•		
คือ	••		•	•		
ส่วน	••		•			•
เพราะฉะนั้น	••		•	•		
เลย	••		•	•		
จึง	••		•	•		
ถึง	••		•	•		
เพื่อ	••		•			
ถ้า	••		•			
นี้ (๑)		••				•
นี้ (๒)		••		•		•
พวก		••		•		•
แหละ		••		•		•
ไป		••		•		•
ละ		••		•		•